

Передплата

на «РУСЛАНА» виносить:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор.
на пів року 10 кор!
на чверть року 5 кор.
на місяць 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 16 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очи і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових ісалямів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня
тричі на тиждень і руских свят
в 1/2 год. пополудни.

Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 1.
Л. Домбровського (Хорунщини). Експедиція
ліцева в Агенції Соколовського в
пасажи Гаусмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє. —
Рекламації неопечатані цілні
від порта. — Оголошеня
значні приймають ся по ціні
20 с. від стрічки, а в «Над-
сланім» 40 с. від стрічки. По-
дяки і приватні донесеня по
30 с. від стрічки.

Князь Григорій Волконський про сучасне положенє Росії.

(Конець).

Наостанку висловлює кн. Волконський свій погляд про склад російського парламенту. Висша палата мала би складатися з членів Державної Ради (Государственного Совета), сенаторів, членів іменованих і вибраних. Посольська палата складала б ся з депутатів всіх станів, відповідно населенню дотичного району і по одному на певне число населенців-виборців в більших містах. Зрівняне станів не зрівнює ще суспільности, а будучина покаже, яким способом можна буде забезпечити репрезентацию різних верств суспільности. Очевидно, що самрагне electoral на французький лад з окликами «aux urnes!» по селах в Росії не відчувають; але виборні з волостей могли би вибирати по одному селянинови (або дворянинови, поміщикови) на кожний повіт, а зїзд повітових виборних споміж себе вже назначив би по одному або по двох «селянських послів» на район.

Неперечно найшли би в тих палатах поле для своєї діяльности ті добрі сили чиновництва, котрим не дає волі бюрократія.

Кн. Волконський промовляє за одним російським парламентом центральним в Петербурзі, в котрім також і польські послі мали би засідати, хоч не виключає можливости законодородних виборних тіл з законодавчими чинностями для місцевих справ (щось в роді провінціонálních соймів).

Окремому парламентови у Варшаві противний кн. Волконський тому, що би не потреба устанавляти там намісника, бо се довело би знов до трудностей, а крім того викликало би гравітацию австрійських і пруських Поляків до Варшави і могло би довести до дипломатичних трудностей. Він сподіває ся, що обміна поглядів довела би помалу до злуки польських і російських інтересів, так що Поляки забули би помалу ярма російської бюрократії, бо 1863. р. був викликаний жорстокостю військової бранки в Варшаві.

Кн. Волконський припускає, що цар був би приневолений стати в суперечности до поглядів членів династії і цілого свого окруженя, але цар має стільки власти, що короткий маніфест, який упередив би підданих про задумане Сенатом скликанє Земського Собора, відразу поставив би сираву ребром і міністри самі усунули би ся з видівні.

Кн. Волконський сподіває ся, що Верховна Влада рішить ся покласти довіру на край, про котрий нещасний Рилевъ співав на почині минулого столітя:

«Я видѣлъ рабскую Россію
Передъ святыней олтаря:
Гремя щѣбми, склонивши вью,
Она молилась за Царя.»

Цар повинен би завітрити своему народови, каже кн. Волконський, бо нарід ще

ему вірить і у відповідь на скликанє Земського Собору вишле своє молоде покоління, серед якого найде ся багато талановитих і чесних людей, готових віддати останні сили на службу цареві, бо тоді престол і вітчизна стануть для російського населеня тотожними розуміннями. В противнім случаю всі молоді, незалежні сили перейдуть отверто в опозицію, а бездушній бюрократії остане лише опирати ся на диктаторів, сатрапів і жандармів в надії, що нагайкою і різкою поверне найбільший славянський нарід в покірне племя холопів!

Конституція або революція з усім лихом се роздороже, на яким нині опинила ся самовладна Росія. Очевидно правительство може ще теперішню самовладу удержати і сто літ, бо до французької революції Росії далеко, але се стане ся з великою шкодою розвитку держави, і питанє, чи зможе она удержати свої границі.

Всі, що бачать лихо в бюрократії, що дишать любовю до краю, що не втралили віри в будучину Росії, поставили своїм покликком «долой самодержавіє», а сей поклик не звертає ся зовсім проти особи царя. Від єго розуму буде зависиме, що би стяг законности засіяв під єго скиптром і що би собі промостив дорогу через трупи нещасних поборників свободи і через трупи нещасних оборонців і слуг самодержавія. А все те лише тому, що народови відказують спосібности до самоуправи, тому народови, що видав Петра В. — се вчоловіченє вінчаної революції, що витвірив таку мову і пісню, що видав психологію вини і кари, сему народови відказують спроможности правити собою без гнету цілої орди чиновників.

Кн. Волконський написав свою брошуру, позаяк «Государь хочеть знать правду», а ся правда доходить до него лише в незаконнім; небажанім виді, она рве ся до престолу в численних петиціях згнобленого земства, позаяк з окруженя царського ніхто єму правди не скаже.

Свято в Полтаві.

Час вже був розпрощати ся з гостинною Полтавою, але нас задержали єще на понеділок. Городека управа просила нас, галицьких делегатів, разом з ними відфотографувати ся. В тій цілі ми явили ся всі о год. 11. в ателє п. Хмельовського. За годяну пізнійше мала відбутися фотографічна знімка всіх делегатів, прибувших до Полтави. До просторих салонів п. Хмельовського почали сходити ся делегати зі всіх сторін України, а п-ні Хмельовска і єї красива донька студентка цюрихського університету словняли завданє господинь. При тій нагоді не помину зазначити, що панство Хмельовскі, хотіли Поляки, знаменито говорять по українськи і цілий час уживали з нами сеї бесіди, як і взагалі Поляки на Україні, о скільки доводилось нам стрічатися з ними, иншим духом дишуть до Українців, чим тутешні наші вшехвольські шовіністи.

До фотографії явило ся коло 100 осіб з тих делегатів, що єще остали в Полтаві, так що чи-

мало було клопоту з уставленем в ателє такої маси осіб. Явила ся також п-ні Олександра Кулішова, вдова по незабутім поеті, і Олена Пчілка, які заняли почесне місце в середині групи. Усі фотографії, як запевнював п. Хмельовський, випали удачно, а нам обіцяно прислати по примірникови. Галичани виложили аркуші з просьбою до присутніх Українців, що би на памятку злжжили свої підписи. Справді, иншим разом треба би цілий рік їздити по широкій Україні, що би зібрати стільки цінних підписів, як нам довело ся в протягу години.

Вкінці зачало ся працанє з громадою. По сто сердечних устасків, по тисяч сердечних слів, по тисяч ріжних запросин і надій, — замінив кожний з нас, та єще важко якось було розлучати ся з сею однудушною, а такою щирою громадою, веренятою одною ідеєю, одним бажанєм, одною ціллю. Але треба було спінити ся. Бажало ся звидіти єще виставку образів, устроєну «в память Котляревського».

Будинок «городської бібліотеки і музею» «оїть зараз біля «просвітительного дому ім. Гоголя». В партері устроєна бібліотека з постійними урядниками і знаменитим порядком. Як я мав нагоду пересвідчити ся за коротку хвилю поверховного огляданя устроєня, рух в сій бібліотеці знатний. Перший поверх цілий занятий виставкою. Каталог уложений після алфаветичного порядку імен малярів, але назначені числами образи порозміщувані в суміщ, так що відшуканє образів, як і обняте цілої, виставленої творчости даного маляря досить утруднене. Сама виставка презентує ся величаво. Числить після каталогу 296 образів; часто заміщено під одним числом цілу збірку скиців, студій та дрібніших циклів. Крім того фотографічна виставка Хмельовського числить 30 образів; виставлено пречудні різьбарекі твори, моделарекі і збірку старинних українських килимів з оригінальними взорами.

Особливо на Галичанина, що привик тільки оглядати чуже, та на тім образувати ся, робила ся виставка сильне, радісне, трогаюче вражівне. Свій власний світ, власна народна душа розкривала ся перед ним, все що серцю любе, дороге, овіяне згадками молодих літ, поезією і любовю — повставало тут перед очима в чудових барвах, в нескінчених відмінах, в безмірних овидах. Особливо Мартинович виставив колекцію 30 образів, відносячих ся до полтавської губернії. Всі єго малюнки відзначають ся живим кольоритом і доброю перспективою, а над все реальним і оживленим представленем побутових сцен українського народа. Деякі з них мають і велику етнографічну вартість при цілім своїм артистичнім викінченю, як пр. «внутренність хати» (зовсім похожа на нашу подільську хату), «Чумак», «Ганчар», «Козак Бондар» і др., а також рисунки, зібрані в чотирох великих рамах, які обнимають циклі: армарка, лірники і кобзарі, чумаки і ріжні. Вкінці виставив п. Мартинович свої рисунки до «Енеїди» Котляревського, які ми вже бачили в світляних репродукціях; разом тих рисунків 35.

Другий по Мартиновичу найбільше виставив українських малюнків Васильковський. Коли тамтой більше рисовник і етнограф, то сей кольорист і композит. Єго «Ранне утро в стєну» викликає знаменитий настрій, а так само відзначають ся образи «У воріт монастиря», «Конець ярмарка», «Отара на пасовиску», «Про-

Відень. Президент кабінету др. Кербер був вчора на аудієнції у цісаря, почім відбула ся кабінетова рада.

Білгород. Сербській посол в Царгороді ген. Груїч доносить, що султан підписав іраде, яким признав сербску народність в Македонії.

Щакова. Вчора відбув ся ту поединок на пістолети межі послом Брайгером а інженером Даївінським. Перші стріли не влучили, за другим разом пістолети не вистрілили. Секунданги заявили, що поединок скінчений. Противники не погодили ся.

Вісти господарські, промислові і торговельні

(Рільничий банк у Львові).

Дня 28. вересня. — За 50 клг.

Пшениця готова 7-90—8-00. Пшениця на речинець 7-60—7-80. Жито готове 6-25—6-40. Жито на речинець 6-00—6-25. Овес на обрік 5-50—5-75. Овес на речинець 5-25—5-40. Ячмінь на пашу 4-50—5-75. Ячмінь броварняний 5-25—5-75. Ріпак 9-40—9-30. Ріпак новий 0-00—0-00. Горох на пашу 0-00—0-00. Горох до вареня 7-50—9-00. Ленча 5-25—5-40. Бобик 4-80—5-00. Гречка 0-00—0-00. Кукурудза нова 0-00—0-00. Кукурудза стара 0-00—0-00. Хміль за 56 клг. 220.—230. Конюшина червона нова 50-00—55-00. Конюшина біла 50-00—70-00. Конюшина шведска 45-00—60-00. Тимотка 20-00—23-00.

Читайте! Читайте!

Новше видане Творів ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

коштує лише 2 корони!

Товариство „Просьвіти“ бажаючи, щоби в кожній руській хаті находили ся твори Тараса Шевченка, видано сими днями найдешевший збірник сих творів п. з. „ПОЕЗІЙ Т. ШЕВЧЕНКА“. Книжка, оправлена в полотно з золоченими витискама, може бути найгарнійшою окрасою руських хат. Папір веліновий, формат на взір європейських класиків, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опушту. Висилає ся тільки за надісланем 2 кор. 30 сот. на адресу: КАНЦЕЛЯРИЯ „ПРОСЬВІТИ“ у ЛЬВОВІ (Ринок ч. 10.).

Товариство взаїмного кредиту „Дністер“ стоваришене зар. з обмеженою порукою у Львові. ПОЗИЧКИ позички розкладає догідно на рати до 10 літ. СПЛАТУ Сума позичок інтабульованих і з порукою: 1,239,243 корон. Членом може бути тільки забезпечений тревало в „Дністрі“ від огню. Уділ членський виносить 50 К, випсове 2 К. Число членів: 2,391 а 2,501 уділами на 125,050 К. Вкладки щадничі приймає „Дністер“ і опрцентовує до 4% від ста. Сума вкладок на 1,256 книжочках 1,103,333 корон. Чистий зиск розділяє ся частію на дивиденду для членів, частію на публичні добродійні цілі: на церкви, бурси, захоронки, школи і т. д. На ті цілі роздано дотепер з Товариства кредитового 10,840 корон. ІНФОРМАЦІЙ в справах позичок уділяє Дирекція і агенти.

Товариство взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР“ ДІМ „ПРОСЬВІТИ“ одинокое руске товариство асекураційне, засноване в 1892. р. обезпечає будинки, движимости, збіже і пашу против шкід огневих, побирає умірковану оплату премій, а чистий зиск т. є надвишку з оплат розділяє межі членів яко звороти; в послїдних трех літах виносив зворот 8%. виплачує шкоди дуже скоро а опінку шкід переводить разом з делегатом і місцевими членами. За 10 ліг виплатив 6,064 відшкодовань в сумі 3,187,258 К. ДНІСТЕР ДНІСТРА поліси приймають при позичках Банк краєвий і каси ощадности. ДНІСТЕР ДНІСТРА посередничить при обезпеченях на жите в краківскім Товаристві, відступає часть провізії з таких обезпечень на рускі добродійні цілі; для того на жите треба обезпечити ся тільки через „Дністер“. ДНІСТРА ДНІСТЕР ФОНДИ виносять з кіпцем 1902. р. 838,364 К і всі уміщені в цінних паверах пупілярних. ДНІСТРА уділяє агенції селянам особливо там, де еще не роблять дотеперішні агенти. ДНІСТРА агенти заробили вже 432 тисячів корон провізії.

Контора виміни Банку Гіпотечного купує і продає вські папери цінні і МОНЕТИ по найдешевшій курсі деннім, не числячи ніякої провізії.

Найновіший твір Л. Лопатинського „ПАРАЦЯ“ комедия в 3 актах зі сльївами (з побуту літників) відзначає ся невичерпаним ювіальним гумором і жвавим діяльгом. Ся комедия збогачує знатно галерию тишів у наших народних штуках так з кругів селян, як і міщухів. Сьмішність ситуацій і характерів розміщена рівномірно між мужиків і панів, і тому ся комедия падає ся надзвичайно до вистав по читальнях, бо селянин не буде тут бачив себе як звичайно в комедії упростіженім недотепою, але противно має нагоду посьміяти ся трохи і з містових літників. Попри те все сей твір носить на собі знамя етичної і патріотичної сьвідомости. Ціна 2 кор. Набути можна у накладчика С. Горуна у Львові, пл. Домбровского ч. 1, і в книгарнях.

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1903.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Table with 4 columns: Poїзд, посл. | особ., приходять о годїні, до Львова, відходять о годїні, зі Львова. It lists train schedules for various routes including Krakow, Berlin, Vienna, and Lviv.

ЗАМІТКА: Пора нічна чисить ся від 6. годичи вечером до 5. годичи 59 минут рано. Час середно європейскїй рікнїть ся від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12, год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць державних (ул. Красіцких ч. 5.) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білетів всякого рода і розклади їзд.